

Для дослідників історії Гадяцького, Київського, Лубенського, Миргородського, Ніжинського, Переяславського, Полтавського, Прилуцького, Стародубського і Чернігівського полків перша частина книги Володимира Кривошеї «Українська козацька старшина» — справжній подарунок. Адже автор дає повний реєстр полковників, полкових обозних, суддів, писарів, осавулів, хорунжих та сотників.

Це — серйозна джерелознавча база, котра допоможе наступним дослідникам ретельніше й уважніше ставитися до своїх наукових пошуків та до написання біографій козацьких ватажків.

Попереду на нас чекають ще чотири частини книги Володимира Кривошеї «Українська козацька старшина». Гадаю, краєзнавці отримають неабияке задоволення від несподіваних відкриттів, коли незабаром триматимуть в своїх руках біографічний довідник та, за словами автора, його «наукові розвідки в царині козацької генеалогії». Як добре, що історія поступово відкриває нам свої глибки схованки.

Людмила СТУДЬОНОВА.

ЧУДОДІЙНИЙ «РЕЦЕПТ» СЕРГІЯ ДЗЮБИ

«Сергій Дзюба належить до покоління поетів, які пружно й упевнено входять у творчий храм, незважаючи на ті суспільні труднощі, які позбавляють літературу можливості бути речником народу. Його слово свіже й світле, зіперте на реальний світ, його образність не пригломшує читача екстравагантністю, але постійно змушує замислюватися над сенсом життя. Саме ці якості й дозволили назвати його одним із лауреатів міжнародного конкурсу «Гранослов», — так написав відомий український поет, наш земляк Леонід Горлач у передньому слові до нової книги віршів С. Дзюби «Сонце пахне снігом і яблуками», яка в цьому році побачила світ у видавництві «Український письменник».

«Гранословівська» книжка Сергія чудово ілюстрована. А чернігівець Сергій Данилов майстерно зробив його фотопортрет. Набрана збірка у дизайнерському центрі «Гранослов» і видрукувана на якісному папері. Все це важливо: українські книги повинні мати товарний вигляд. І приємно, що останнім часом і «Смолоскип», і «Український письменник», і «Рада» випускають збірки поезії, видрукувані ошатно, зі смаком.

А тепер про найголовніше — про зміст. Й нова книга С. Дзюби — про кохання. У збірці є присвята: «Моїй красивій дружині Тетяні Дзюбі (Мурзенко) з любов'ю і ніжністю. Автор». Як ви пам'ятаєте, попередня збірка Сергія «Колись я напишу останнього вірша» також присвячена його дружині. Проте С. Дзюба не прагне лаврів Петрарки (в чому його звинувачують деякі літературні критики). Він просто не вміє бути нещирим, пише про те, чим живе. Сергій вважає, що найголовніше в житті — це все-таки не кар'єра, слава чи гроші, а кохання — справжнє, неповторне, здатне на чудеса. Проте нова збірка відрізняється від попередньої. Тут — основу складають вірші, що містять свою філософію. С. Дзюба розуміє трагічність життя: кожна людина рано чи пізно втрачає близьких, друзів, а потім і сама залишає цей світ. Отож треба не гаяти часу, не перейматись дрібними прикрасами (мільйонам людей у цей час живеться значно гірше!), не вдаватись до заздрощів, розпачу, а радіти тому, що маєш. Кожна доля осяяна променями сонця, треба тільки вчасно помічати їх, дорожити ними.

Сергій немало розмірковує про Бога і приходиться до висновку, що сьогодні нам не обійтись без віри — світ перетворюється у один вели-

кий розлючений натовп, що воліє жити за іншими законами. Бог ще: може прийти сюди. Та чи буде почутим?

Він знову на лаві підсудних,
А ми — непідсудні, як завтра:
Не вимремо, мов динозаври,
І навіть не втратимо кутні.
І буде лиш глум, а не страта,
І трішечки жалю земного:
Для чого ж його розпинати?
Для кого?!

Проте С. Дзюба переконаний, що порятунок існує. Це, звичайно, кохання. Не всезагальна, всепланетна любов, абстрактна любов до чогось. А саме кохання до найдорожчої людини. Тільки так, на думку поета, можна залишатись самим собою. Парадоксально? Але поет — не лікар, який виписує рецепти. В першу чергу, він лікує себе, обравши цілком надійний (саме для нього!) засіб:

великий глобус
моєї самотності
рятується географією
твоїх брів
від тіні повної чаші,
випитої наполовину.

Взагалі, у книжці «Сонце пахне снігом і яблуками» С. Дзюба прагне до максимально лаконічного висловлення своїх думок. Він уникає багатослів'я, нанижуючи образи, ніби намистинки. Виходить коротко, але ємко, несподівано, що для поезії дуже суттєво:

Я не знав, чому ця жінка
посміхається, наче дитина,
а хтось говорив: тихіше,
вона завтра
народить Землю.

А як зворушливо звучить, наприклад, така поезія — хоку:

От і не видно літа:
закотили під ліжко
кошенята.

«Як на мене, у Сергія Дзюби — великий потенціал, котрий гріх було б не зберегти й не розвинути... — пише Леонід Горlach, — склалась цікава збірка, яка не лишиться непоміченою бодай у колах справжніх шанувальників поезії».

Любов ПОТАПЕНКО.

